

Kontinuum rozvoje klíčových kompetencí

Editoři:

Hana Havlíková

Hana Splavcová



Obsah

Kompetence k učení	3
Kompetence komunikační	4
Kompetence osobnostní a sociální	5
Kompetence k podnikavosti a pracovní	6
Kompetence k občanství a udržitelnosti	7
Kompetence k řešení problémů	8
Kompetence kulturní	9
Kompetence digitální	10

Klíčová kompetence k učení

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Umění se učit	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na tvorbu efektivních strategií, na učení se s ohledem na práci s cíli a reflektování vlastního učení během procesu učení.	Při učení využívá strategie pokusu a omylu.	Monitoruje své procesy učení.	Řídí vlastní procesy učení.
		Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost.		
Smysl a cíl učení, celoživotní učení	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vlastní koncentrací a motivací do učení, ale také na práci s volnými procesy a zpětnou vazbou při rozvoji.	Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.	Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.	Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.
		Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.		

Klíčová kompetence komunikační

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Vyjadřování	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka vyjadřovat se smysluplně a samostatně, na šíři k tomu užitých výrazových prostředků a na jejich volbu v kontextu komunikační situace. Součástí očekávaného výsledku jsou také prezentační dovednosti žáka.	Vyjadřuje se různými způsoby. Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny. Klade otázky a hledá na ně odpovědi.	Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.	Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.
Porozumění	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka porozumět různým vrstvám komunikačního aktu a na volbu receptivních strategií k tomu potřebných.	Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.	Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímě vyjádřených významů.	Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
Aktivní naslouchání	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost žáka se během mluvené interakce soustředit na projev ostatních účastníků interakce, flexibilně přizpůsobovat svůj projev potřebám komunikačního partnera a také na schopnost zpětně tento proces reflektovat.	Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.	Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.	Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
Vícejazyčnost	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vícejazyčného repertoáru jedince, tedy jeho schopnosti mobilizovat všechny dostupné jazykové prostředky (mateřského, prvního i druhého cizího jazyka atd.) a kulturní zkušenosti k dosažení komunikačního záměru v situacích, při kterých mluvčí nesdílí společný jazyk.		Rozpozná vybrané konkrétní rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí či kultur.	Využívá svůj vícejazyčný repertoár, aby se vypořádal s jednoduchými každodenními situacemi vyžadujícími komunikaci v cizím jazyce a překonání odlišností mezi lidmi z různých prostředí či kultur.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Vlastní wellbeing	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vlastního wellbeingu prostřednictvím práce se samostatností, hledání podpory v případě potřeby a psychohygieny. Následně navazuje na wellbeing v jeho celé šíři.	Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.	Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).	Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).
Resilience: odolávání obtížným situacím	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj resilience prostřednictvím práce na psychické odolnosti a postupném překonávání překážek.	Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.	Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.	Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.
Identita	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vlastní jedinečností a identitou pomocí seberozvoje (sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace, sebereflexe, sebeřízení a sebevědomí).	Pojmenuje vlastní silné stránky.	Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.	Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.
		Projevuje důvěru v sebe sama.		
		Vyjadřuje svůj názor.		
Empatie a porozumění druhým	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj empatie, respektu, tolerance a etického chování v rámci socializace.	Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.	Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.	Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
Budování a udržování zdravých vztahů	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj začleňování sebe do skupiny, sociální soudržnost a pospolitost.	Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.	Rozvíjí vztahy s ostatními.	Rozšiřuje okruh vztahů.
		Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.		

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Respektující vztah k životu a světu	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj vnímavosti a citlivosti k živým bytostem a ohleduplnosti k přírodě a světu.	Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.	Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.	Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.
Zohledňování propojenosti světa	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj souvislostního (systémového) myšlení a odhalování příčin a následků, dále také na rozvoj celostního (holistického, globálního) myšlení a porozumění propojenosti světa.	Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.	Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.	Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
Směřování k udržitelné budoucnosti	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj předvídavého (anticipačního) myšlení, porozumění hlediskům a principům udržitelnosti a uskutečňování změn.		Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.	Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje.
Odpovědné rozhodování a jednání	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na spravedlnost, přebírání odpovědnosti a svobodné a odpovědné rozhodování.	Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.	Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlast.vlivu (zmocňování)	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj zájmu žáka o veřejné dění, kritickou tvorbu svobodného názoru, na individuální a kolektivní zapojení do veřejného dění, na práci s vlastním vlivem a demokratickým přístupem, ale také na rozvoj respektování a uplatňování práv a zájmů.	Přispívá k fungování společnosti v mateřské škole.	Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.	Účelně uplatňuje přímou činností svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.
		Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.		
		Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.		

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Nápady, příležitosti a výzvy	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces vyhledávání příležitostí a výzev, generování a rozvíjení nových nápadů v různých oblastech života.	Přichází s vlastními nápady.	Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.	Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.
		Ke změnám přistupuje jako k příležitostí.		
Mobilizování zdrojů	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces získávání a spravování zdrojů k zajištění podpory a rozvoje tvůrčího potenciálu jedince i skupiny potřebného k adaptaci na změny.	Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.	Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.	Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
		Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.		
		Dokončí, co započalo.		
Realizace akcí, aktivit, projektů	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces praktické realizace aktivit a projektů rozvíjejících aktivní, efektivní či inovativní přístupy k profesi a životu.	Organizuje a realizuje svoje činnosti.	Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.	Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.
Spolupráce a týmová práce	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj efektivní spolupráce prostřednictvím uvědomění skupinových, týmových rolí či odpovědnosti za společný výsledek.	Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.	Podílí se na spolupráci ve skupině.	Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.
		Spolupodílí se na společných rozhodnutích.		
		Oceňuje práci i úsilí druhých.		

Klíčová kompetence k řešení problémů

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Řešení běžných problematických situací	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na řešení praktických každodenních problematických situací.	Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problému. Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.	Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.
Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s vědeckou metodou poznání a na kritické hodnocení prezentovaných tvrzení.	Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.	Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.	Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
Badatelství	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na proces generování nových poznatků, které přesahují jejich pragmatické využití.	Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací. Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.	Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.
Práce s informacemi a kritické myšlení	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na práci s běžnými metodami poznání a na hodnocení informací a zdrojů dat z hlediska kritického myšlení.	Tvořivě pracuje s informacemi. Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.	Uvědomuje si důležitost ověřování informací.	Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.

Klíčová kompetence kulturní

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Kulturní kontext	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost vnímat, interpretovat a hodnotit základní koncepty a události v oblasti kultury a umění v daném prostředí i v širším místním a historickém kontextu a účast v uměleckých a kulturních projektech.	Má povědomí o kultuře a umění a o kulturním dění ve svém okolí.	Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.	Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.
Umění a kultura jako prostředek komunikace	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvoj schopnosti přijímat, interpretovat a reflektovat různé formy umění a kulturních projevů jako efektivní komunikaci, jako sdílení myšlenek, emocí, postojů a hodnot mezi jednotlivci a skupinami v různých kulturních kontextech.	Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.	Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.	Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.
Kulturní a umělecké sebevyjádření	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na schopnost individuálně i v týmu kreativně vyjádřit své myšlenky, emoce, postoje, hodnoty a témata prostřednictvím různých uměleckých a kulturních projevů.	Zapojuje se do tvůrčích činností.	Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.	Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci.
Kulturní identita a rozmanitost	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na rozvíjení vnímání vlastní kulturní identity i respektu k odlišnostem ostatních. Žáci se učí chápat a oceňovat rozmanitost kulturních projevů, tradic, zvyků a hodnot jak v rámci své společnosti, tak v globálním kontextu. Gradační očekávaný výsledek učení podporuje schopnost orientovat se v multikulturním světě, rozvíjí empatii, toleranci a připravuje žáky na život ve společnosti, kde je nutné spolupracovat a komunikovat s lidmi různých národností, etnik, náboženství a kultur.	Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních.	Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.	Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.

Klíčová kompetence digitální

Složka	Charakteristika složky dle RVP ZV	Očekávané výsledky učení (OVU)		
		RVP PV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Digitální informace a data	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na získávání dat, informací a obsahu, na kontrolu digitální stopy, utváření digitální identity a správu dat, informací a obsahu.	Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.	Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na sdílení dat, informací a obsahu prostřednictvím digitálních technologií s vědomím kulturních a generačních odlišností, zapojení se do společnosti prostřednictvím dostupných digitálních služeb a aktivního občanství, etické nakládání s daty, informacemi a obsahem.		Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.	Účelně a uvážlivě sdílí data a informace v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory školní či zájmové komunity nebo za účelem týmové práce na školních projektech.
Tvorba digitálního obsahu	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na tvorbu nového digitálního obsahu, úpravu a integraci existujícího digitálního obsahu do stávajícího souboru znalostí, předávání srozumitelných instrukcí počítačovým systémům.		Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.	Generuje digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti.
Bezpečnost v digitálním prostředí	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí, vliv digitálních technologií na wellbeing a sociální začlenění, dopad digitálních technologií a jejich používání na životní prostředí.	Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.	Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.	Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat nebo jeho tělesné či duševní zdraví.
Digitální vývoj a inovace	Gradační očekávaný výsledek učení se zaměřuje na efektivní využití digitálních technologií, využití digitálních nástrojů k inovaci procesů a produktů, sledování vývoje digitálních technologií.	Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.	Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.	Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.



Národní pedagogický institut České republiky
2025
www.npi.cz